РЕФЕРАТИВНО-НАУКОВИЙ ЖУРНАЛ

ISSN 2521-1463

СУДОВО-ПСИХОЛОГІЧНА ЕКСПЕРТИЗА.

Застосування поліграфа і спеціальних знань в юридичній практиці

ОНЛАЙН-ЖУРНАЛ ЗАСНОВАНО У 2016 РОЦІ

НОМЕР ЖУРНАЛУ

№ 3 (68)

Травень – червень 2026 р.

DOI 10.53672/ej.3.2026

expertize-journal.org.ua

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ

Назаров О. А.
Євдокимова Н. О.
Кириченко О. А.
Калинка Г. І.
Цільмак О. М.
Мотлях О. І.

Барко В. І.
Лефтеров В. О.
Коренюк П. І.
Алікіна Н. В.
Попова Г. В.
Вітомський Ю. Л.

Землянська О. В.

Чернякова О. В.
Большаков С. І.
Тунтула О. С.
Ткач Ю. Д.
Єгорова Т. М.
Лисенко А. Б.

Шаповалов В. О.
Савкіна Т. В.
Савостін О. П.
Безушко С. В.
Вербина Ю. В.
Хлонь О. М.

Інститут психологічної експертизи і поліграфа Kyiv

ВИДАЄТЬСЯ ЗА СПРИЯННЯ

Київського міжнародного судово-експертного інституту психологічної експертизи і досліджень на поліграфі

ROR 02xc7et08

Номер на сайті

ISSN 2521-1463

9 772521 146000

ЗАСНОВНИК І ВИДАВЕЦЬ
Назаров Олег Анатолійович
канд. психол. наук, доцент, ветеран війни — учасник бойових дій з 2015 року, суб'єкт ветеранського підприємництва, судовий експерт

ВИДАВНИК НАЗАРОВ О. А.

DOI: 10.53672/ej.3.2026

Судово-психологічна експертиза

Застосування поліграфа і спеціальних знань в юридичній практиці

Реферативно-науковий online журнал

Електронне видання

Виходить один раз на два місяці

Засновано у травні 2016 року

2026, № 3 (68)

травень – червень 2026 р.

Київ
expertize-journal.org.ua

DOI: 10.53672/ej.3.2026[1]
ISSN 2521-1463 (Online)
EAN-13 9772521146000
УДК 159:34(05)+159:371(05)+347.948
ББК 67.5:88.4
С89

Ідентифікатор медіа R40-05509 (рішення Національної ради України з питань телебачення і радіомовлення від 26.09.2024 № 2785)

Засновник і видавець: кандидат психологічних наук, доцент, ветеран війни — учасник бойових дій, суб'єкт ветеранського підприємництва Назаров Олег Анатолійович[3]

Видається за сприяння ТОВ «Київський міжнародний судово-експертний інститут психологічної експертизи і досліджень на поліграфі», ROR 02xc7et08[2]

Свідоцтво про внесення до Державного реєстру видавців, виготовлювачів і розповсюджувачів видавничої продукції серія ДК № 8355 від 09.06.2025

С89 **Судово-психологічна експертиза.** Застосування поліграфа і спеціальних знань в юридичній практиці : реферат.-наук. online журн. — 2026. — № 3 (68) (травень – червень 2026). — 52 с. — URL: expertize-journal.org.ua.

Журнал присвячений теорії і практиці судово-психологічної експертизи, застосуванню поліграфа та інших спеціальних знань у юридичній діяльності. Номер містить оригінальні статті й реферати праць з юридичної психології, судової експертизи та суміжних галузей, а також новини журналу й розділ «Новини інженерної психології та психотехніки».

Для судових експертів, психологів, поліграфологів, правників, науковців і здобувачів освіти.

УДК 159:34(05)+159:371(05)+347.948

Редакційна колегія не завжди поділяє позицію авторів. Рукописи можуть рецензуватися і не повертаються. За точність викладеного матеріалу та достовірність інформації, що міститься в опублікованих матеріалах, відповідальність несуть автори. Зміни тексту та скорочення, що не впливають на зміст матеріалів, а також їх перейменування вносяться редакцією без узгодження з автором. Комерційне використання матеріалу заборонено. Авторські права належать їх авторам. Видання практикує політику негайного відкритого доступу до опублікованого змісту.

Електронна сторінка номера — див. «Посилання»[1]

Журнал включено до: Google Scholar, ISSN Portal, Crossref, Реєстр наукових видань України, Polska Bibliografia Naukowa (PBN), Реєстр суб'єктів у сфері медіа.

Випуск сформовано в електронному архіві журналу з матеріалів, оприлюднених на сайті видання; дати першого оприлюднення зазначено біля кожного матеріалу.

© Автори матеріалів, 2026
© Видавник Назаров О. А., оформлення PDF-версії, 2026

Редакційна колегія

Головний редактор — видавець (засновник видання)

Назаров О. А. — канд. психол. наук, доцент, ветеран війни — учасник бойових дій, суб'єкт ветеранського підприємництва, атестований судовий експерт за спеціальністю 14.1 «Психологічні дослідження» (стаж експертної діяльності з 2000 р.), поліграфолог, правознавець

Заступники головного редактора

Євдокимова Н. О. — д-р психол. наук, професор; ПВНЗ «Міжнародний класичний університет ім. Пилипа Орлика», ДВНЗ «Ужгородський національний університет» (психологічні науки)

Кириченко О. А. — д-р юрид. наук, професор; ПВНЗ «Міжнародний класичний університет ім. Пилипа Орлика» (юридичні науки)

Відповідальний секретар

Калинка Г. І. — ПВНЗ «Міжнародний класичний університет ім. Пилипа Орлика», здобувач ступеня доктора філософії (юридична психологія)

Члени редакційної колегії

Цільмак О. М. — д-р юрид. наук, канд. психол. наук, професор; Одеський державний університет внутрішніх справ

Мотлях О. І. — д-р юрид. наук, професор, заслужений юрист України; Національна академія внутрішніх справ

Барко В. І. — д-р психол. наук, професор; Державний науково-дослідний інститут МВС України

Лефтеров В. О. — д-р психол. наук, професор; Національний університет «Одеська юридична академія»

Коренюк П. І. — д-р екон. наук, професор, академік Академії економічних наук України; Дніпровський державний технічний університет

Алікіна Н. В. — канд. психол. наук, старший науковий співробітник, експерт вищого кваліфікаційного класу

Попова Г. В. — канд. психол. наук, доцент; НТУ «Харківський політехнічний інститут»

Вітомський Ю. Л. — канд. психол. наук, доцент; Київський університет інтелектуальної власності та права НУ «ОЮА»

Землянська О. В. († 06.07.2020) — д-р психол. наук, професор; професор кафедри соціології та психології факультету № 6 Харківського національного університету внутрішніх справ, полковник міліції у відставці

Чернякова О. В. — канд. психол. наук, доцент; Київський університет інтелектуальної власності та права НУ «ОЮА»

Хлонь О. М. — канд. психол. наук, доцент; Київський університет інтелектуальної власності та права НУ «ОЮА»

Большаков С. І. — канд. військ. наук, доцент; ТОВ «Науково-дослідний інститут судової експертизи та оцінки», атестований судовий експерт

Тунтула О. С. — канд. юрид. наук, доцент; Чорноморський національний університет ім. Петра Могили

Ткач Ю. Д. — канд. юрид. наук; Одеський державний університет внутрішніх справ

Безушко С. В. — канд. пед. наук, доцент; ПВНЗ «Міжнародний класичний університет ім. Пилипа Орлика»

Вербина Ю. В. — канд. психол. наук, доцент; ПВНЗ «Міжнародний класичний університет ім. Пилипа Орлика»

Єгорова Т. М. — старший науковий співробітник; Харківський НДІ судових експертиз ім. М. С. Бокаріуса (Полтавське відділення), атестований судовий експерт

Савкіна Т. В. — старший науковий співробітник; Харківський НДІ судових експертиз ім. М. С. Бокаріуса, атестований судовий експерт

Савостін О. П. — старший судовий експерт; Одеський НДІ судових експертиз, атестований судовий експерт

Лисенко А. Б. — експерт-поліграфолог; Міжнародна асоціація професіоналів у поліграфології (AIPP)

Шаповалов В. О. — експерт-поліграфолог, атестований судовий експерт; ГО «Колегія поліграфологів України»

Зміст

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ 4

ПЕРЕДМОВА 8

РОЗДІЛ 1. НАУКОВІ ПУБЛІКАЦІЇ (СТАТТІ, РЕФЕРАТИ СТАТЕЙ) 13

1.1. Судово-психологічна експертиза *13*

Проєкт ЄС «Право-Justice». Презентовано результати загальнонаціонального дослідження психологічного добробуту та професійного навантаження працівників апаратів судів в умовах війни 13

Національна школа суддів України. Судово-психіатрична експертиза стосовно дітей-потерпілих у кримінальному провадженні – 30-й випуск подкастів НШСУ. 16

1.2. Судова практика *19*

Національна школа суддів України. НШСУ поглиблює співпрацю з судовими експертами: підписано Меморандум з Дніпропетровським НДІ судових експертиз. 19

Верховний Суд. Роль судової експертизи зростає в умовах війни та застосування міжнародних механізмів відшкодування збитків – суддя ВП ВС. 22

Державна судова адміністрація України. На Конгресі судових експертів Голова ДСА України відповів на актуальні запитання професійної спільноти (ВІДЕО) 24

Херсонський апеляційний суд. Дружнє до дитини правосуддя: захист дітей, які постраждали або стали свідками насильства 27

РОЗДІЛ 2. НОВИНИ ЖУРНАЛУ 31

Суддя ВС у КЦС – про медіацію в IP-спорах: потрібен економічний інтерес, а не лише роз'яснення 31

Правосуддя, дружнє до дитини: професійний діалог щодо захисту прав дітей. 31

08 червня 2024 року на виставці «Судова експертиза у суді» у Національному музеї американської історії Смітсонівського інституту у Вашингтоні (США), було представлено найперший поліграф 1921 року під назвою кардіо-пневмо-психограм Джона А. Ларсона. 32

Обов’язок щодо утримання дитини з інвалідністю - нагадуванняСумське міжрегіональне управління Міністерства юстиції України 32

Зразок заяви судового експерта на внесення запису у свідоцтво про його безстроковість та особливості підвищення кваліфікації судових експертів один раз на 3 роки на базі ПЗВО «Міжнародний класичний університет імені Пилипа Орлика» і підготовки фахівців . . 32

У ВККС України обговорили подальшу взаємодію з Експертною радою у процедурах оцінювання кандидатів на посади суддів спеціалізованих адміністративних судів 33

РОЗДІЛ 3. НОВИНИ ІНЖЕНЕРНОЇ ПСИХОЛОГІЇ ТА ПСИХОТЕХНІКИ 36

Психогальванометри в Японії 36

ЧИТАЧІ ТАКОЖ ШУКАЮТЬ 39

ВИМОГИ ДО СТАТЕЙ І ТЕЗ АВТОРІВ 42

ВІДОМОСТІ ПРО ЖУРНАЛ 45

ВИХІДНІ ДАНІ 52

СЛОВО РЕДАКЦІЇ

Передмова

Чому журнал називається реферативно-науковим? За ДСТУ 3017:2015 науковий журнал містить наукові публікації про теоретичні й прикладні дослідження, а реферативний — бібліографічні записи разом із рефератами. Ми поєднуємо обидва формати: оригінальні статті публікуємо вперше, а праці, оприлюднені раніше в інших джерелах, подаємо як реферати з анотацією та посиланням на першоджерело. Авторське право на повний текст залишається за автором і першим видавцем.[1]

Дорогі читачі! Наука про людину в суді змінюється щороку, і цей номер — тому підтвердження. У випуску 2026, № 3 (68) — 6 матеріалів; головні теми: психологія травми і стресу, судово-психіатрична експертиза, правові позиції Верховного Суду.

> *Зі світової практики. 23 червня 2008 року Рада ЄС ухвалила так звані «Прюмські рішення» 2008/615/ЈНА і 2008/616/ЈНА про посилення транскордонної співпраці, зокрема в боротьбі з тероризмом і транскордонною злочинністю. Вони передбачають автоматизований обмін даними ДНК, дактилоскопічними даними та даними реєстрації транспортних засобів.*[2]

Судовими експертами не народжуються — ними стають завдяки знанням, практиці й цікавості. Цей номер — добрий початок. Свіжі події — у розділі «Новини журналу».

Редакція журналу

> **Цифри війни.** Війна, яку російська федерація розв'язала проти України, щодня забирає життя. Станом на 30 червня 2026 р. Моніторингова місія ООН з прав людини в Україні підтвердила загибель 16 431 цивільних осіб, серед них 803 дітей, і поранення 48 613 цивільних осіб, серед них 2 960 дітей. За кожною цифрою —

людська доля, і завдання юридичної психології — допомагати правосуддю встановлювати правду про ці злочини.[3]

Рятувальники ДСНС гасять пожежу на даху Успенського собору Києво-Печерської лаври після атаки 15 червня 2026 р. Фото: ДСНС України, ліцензія CC BY 4.0.[4]

ПАМ'ЯТІ СУДДІ ЛЮБОВІ ХАРЕЧКО

Любов Костянтинівна Харечко — суддя Чернігівського апеляційного суду. 3 березня 2022 р. поблизу села Рогощі на Чернігівщині російські військові розстріляли автомобіль, у якому вона разом із сином намагалася евакуюватися. Любов Костянтинівна загинула, її син зазнав поранення. 16 вересня 2024 р. Чернігівський районний суд Чернігівської області заочно засудив двох російських військовослужбовців до довічного позбавлення волі, 4 лютого 2026

р. Київський апеляційний суд залишив вирок у силі[5]. Любов Харечко писала вірші — про війну і мир, про материнство, віру, рідну землю і суддівську долю. З березня 2022 р. в кожному номері журналу — один її вірш.

Вірш номера: «Розпач» (серпень 2015 р.)[6]

Читати вірш «Розпач» у збірнику (с. 32)

Судді — жертви війни. Станом на 30.06.2026 органи судової влади та судові медіа повідомили, що внаслідок збройної агресії російської федерації загинули щонайменше четверо суддів: Любов Харечко (суддя Чернігівського апеляційного суду, 03.03.2022)[5]; Дмитро Константинов (суддя Красноградського районного суду Харківської області, 29.10.2022)[7]; Анатолій Нагорний (голова Веселівського районного суду Запорізької області, загинув на фронті в листопаді 2023 р.)[8]; Леонід Лобойко (суддя Верховного Суду, 28.09.2024)[9]. За даними Державної судової адміністрації, які в травні 2023 р. оприлюднив голова Ради суддів України, загинули семеро суддів і працівників апаратів судів, ще дев'ятеро зазнали поранень; у лавах ЗСУ тоді служили 54 судді[10]. Пам'ятаємо кожного.

REFERENCES

1. DSTU 3017:2015. Informatsiia ta dokumentatsiia. Vydannia. Osnovni vydy. Terminy ta vyznachennia poniat [Information and Documentation. Publications. Main Types. Terms and Definitions]. [Chynnyi vid 2016-07-01]. Vyd. ofits. Pp. 4.14.2.2, 4.14.2.7. Referaty prats, opryliudnenykh ranishe, podano iz zaznachenniam imeni avtora ta dzherela zapozychennia vidpovidno do p. 1 ch. 2 st. 22 Zakonu Ukrainy "Pro avtorske pravo i sumizhni prava" vid 01.12.2022 № 2811-IX; akty orhaniv derzhavnoi vlady ta ofitsiini dokumenty sudovoho kharakteru ne okhoroniaiutsia avtorskym pravom (p. 3 ch. 1 st. 8 tsoho Zakonu). URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2811-20 (data zvernennia: 04.11.2026). [in Ukrainian].

2. Council Decision 2008/616/JHA of 23 June 2008 on the implementation of Decision 2008/615/JHA. legislation.gov.uk. URL: https://legislation.gov.uk/eudn/2008/616/body/adopted (data zvernennia: 04.11.2026).

3. HRMMU, pres-reliz "Civilian Casualties Soar in Ukraine in the First Half of 2026 ..." (14.07.2026) do onovlennia "Protection of Civilians in Armed Conflict — June 2026". URL: https://ukraine.ohchr.org/en/Civilian-Casualties-Soar-in-Ukraine-in-the-First-Half-of-2026-Amid-Escalating-Attacks-and-Intensifying-Use-of-Deadly-Weapons-UN-Human-Rights-Monitors-Say (data zvernennia: 04.11.2026).

4. DSNS Ukrainy. Riatuvalnyky DSNS hasiat pozhezhu na dakhu Uspenskoho soboru Kyievo-Pecherskoi lavry pislia ataky 15 chervnia 2026 r [State Emergency Service Rescuers Extinguishing a Fire on the Roof of the Dormition Cathedral of the Kyiv-Pechersk Lavra After an Attack on 15 June 2026] : fotohrafiia (litsenziia CC BY 4.0). Wikimedia Commons. URL: https://commons.wikimedia.org/wiki/File:%D0%9B%D1%96%D0%BA%D0%B2%D1%96%D0%B4%D0%B0%D1%86%D1%96%D1%8F_%D0%BF%D0%BE%D0%B6%D0%B5%D0%B6%D1%96_%D0%BD%D0%B0_%D0%B4%D0%B0%D1%85%D1%83_%D0%A3%D1%81%D0%BF%D0%B5%D0%BD%D1%81%D1%8C%D0%BA%D0%BE%D0%B3%D0%BE_%D1%81%D0%BE%D0%B1%D0%BE%D1%80%D1%83_%D0%9A%D0%B8%D1%94%D0%B2%D0%BE-%D0%9F%D0%B5%D1%87%D0%B5%D1%80%D1%81%D1%8C%D0%BA%D0%BE%D1%97_%D0%BB%D0%B0%D0%B2%D1%80%D0%B8.jpg (data zvernennia: 04.11.2026). [in Ukrainian].

5. Chotyry roky pravosuddia v umovakh viiny — chernihivska suddia Liubov Kharechko bula rozstriliana rosiiskymy viiskovymy [Four Years of Justice in Wartime: Chernihiv Judge Liubov Kharechko Was Shot Dead by Russian Soldiers]. Rada suddiv Ukrainy : ofitsiinyi vebsait. 2026. 24 liut. URL: https://rsu.gov.ua/ua/news/cotiri-roki-pravosudda-v-umovah-vijni-cernigivska-sudda-lubov-harecko-bula-rozstrilana-rosijskimi-vijskovimi (data zvernennia: 05.11.2026). [in Ukrainian].

6. Kharechko L. K. Moi virshi — tse kryk dushi [My Poems Are the Cry of the Soul] : zbirnyk poezii / Liubov Kharechko. Chernihiv : [s. n.], 2026. 56

s. : il., fot. DOI: https://doi.org/10.53672/ej.6.2026.01. URL: https://expertize-journal.org.ua/books/19828-kharechko-moi-virshi-tse-kryk-dushi (data zvernennia: 05.11.2026). [in Ukrainian].

7. Spivchuttia [Condolences] : [u zviazku iz zahybelliu suddi Krasnohradskoho raionnoho sudu Kharkivskoi oblasti D. S. Konstantynova]. Sudova vlada Ukrainy : ofitsiinyi vebportal. 2022. 30 zhovt. URL: https://court.gov.ua/archive/1339620/ (data zvernennia: 05.11.2026). [in Ukrainian].

8. Zakhyshchaiuchy Ukrainu, zahynuv holova Veselivskoho raionnoho sudu Zaporizkoi oblasti Anatolii Nahornyi [Anatolii Nahornyi, Head of the Vesele District Court of Zaporizhzhia Region, Killed Defending Ukraine]. Rada suddiv Ukrainy : ofitsiinyi vebsait. 2023. 26 lystop. URL: https://rsu.gov.ua/ua/news/zahisauci-ukrainu-zaginuv-golova-veselivskogo-rajonnogo-sudu-zaporizkoi-oblasti-anatolij-nagornij (data zvernennia: 05.11.2026). [in Ukrainian].

9. Vyshcha rada pravosuddia vyslovliuie shchyre spivchuttia z pryvodu smerti suddi Verkhovnoho Sudu Leonida Loboika [The High Council of Justice Expresses Sincere Condolences on the Death of Supreme Court Judge Leonid Loboiko]. Vyshcha rada pravosuddia : ofitsiinyi vebsait. 2024. 28 veres. URL: https://hcj.gov.ua/news/vyshcha-rada-pravosuddya-vyslovlyuye-shchyre-spivchuttya-z-pryvodu-smerti-suddi-verhovnogo-sudu (data zvernennia: 05.11.2026). [in Ukrainian].

10. Holova RSU — pro robotu sudiv pid chas viiny, konkurs do VKKS, spravy shchodo voiennykh zlochyniv ta suddiv na fronti [Head of the Council of Judges of Ukraine on the Work of Courts in Wartime, the Competition to the HQCJ, War Crimes Cases and Judges at the Front]. Sudova vlada Ukrainy : ofitsiinyi vebportal. 2023. 8 trav. URL: https://court.gov.ua/press/news/1419134 (data zvernennia: 05.11.2026). [in Ukrainian].

Розділ 1. Наукові публікації (статті, реферати статей)

Позначки: «Анотація» — оригінальний матеріал, уперше оприлюднений у журналі; «Реферат» — виклад праці або офіційного документа, уперше оприлюднених в іншому виданні чи на іншому ресурсі; під кожним рефератом наведено відомості про першу публікацію. До наукових публікацій подано розширену анотацію українською мовою з ключовими словами та англомовну анотацію (Abstract, Keywords); наявний DOI зазначено біля відомостей про оприлюднення. Цифри у квадратних дужках відсилають до списку References після кожної публікації: описи за ДСТУ 8302:2015, українські й російські назви подано латиницею (транслітерація за постановою Кабінету Міністрів України від 27.01.2010 № 55), їхній переклад англійською — у квадратних дужках.

Читачеві. За кожною публікацією цього номера стоять реальні справи: кримінальні провадження, сімейні спори, позови про відшкодування моральної шкоди, перевірки із застосуванням поліграфа. Анотація допоможе швидко зорієнтуватися, а повний текст за посиланням відкриє методики, аргументи сторін і правові позиції Верховного Суду, які можуть знадобитися у вашій наступній справі. Читайте, порівнюйте з власною практикою і діліться знайденим з колегами.

1.1. СУДОВО-ПСИХОЛОГІЧНА ЕКСПЕРТИЗА

Презентовано результати загальнонаціонального дослідження психологічного добробуту та професійного навантаження працівників апаратів судів в умовах війни[1]

Проєкт ЄС «Право-Justice».

Реферат · оприлюднено 22.06.2026

Реферат. Н. Король (ГО «Всеукраїнська асоціація працівників судів») і С. Майструк (Проєкт ЄС «Право-Justice») в «Аналітичному звіті щодо психологічного добробуту та професійного навантаження працівників апаратів судів України в умовах кризи» (травень 2026 р.) уперше на загальнонаціональному рівні описують, як війна позначається на персоналі, що забезпечує безперервність правосуддя. Звіт презентовано на онлайн-вебінарі «Травма та здійснення правосуддя: інтеграція досліджень, судової практики та судового лідерства», організованому Міжнародною асоціацією судового адміністрування (IACA), ДСА України, Асоціацією та Проєктом. Дослідження побудоване як анонімне перехресне онлайн-опитування, проведене у травні 2026 р.; вибірка з 406 працівників апаратів судів становить близько 2,9 % з 13 703 державних службовців, тому автори вважають результати аналітично інформативними для виявлення тенденцій і ризиків, але не повністю статистично репрезентативними. Анкета охоплювала навантаження, відновлення, психологічний стан, вторинну травматизацію, безпековий контекст, укриття та інституційну підтримку. За даними авторів, 84,7 % респондентів оцінюють навантаження як вище прийнятного, 90,6 % не мають повноцінного відновлення після робочого дня, 54,2 % описують останні шість місяців як період значного виснаження; найчастіші симптоми становлять постійна втома (81,9 %), емоційне виснаження (80,8 %) і проблеми зі сном (59,5 %). Про звільнення інколи або часто замислювалися 65,5 % (часто 30,5 %), психологічну підтримку з боку суду вважають недостатньою чи відсутньою 58,8 %. Зі справами про воєнні злочини працювали 26,6 % опитаних, 38,2 % повідомили про можливу або наявну вторинну травматизацію, а в 65,3 % випадків працювати в укритті неможливо. Автори трактують ці проблеми як системні, пов'язані з організацією праці, і серед першочергових заходів називають перерозподіл навантаження й доукомплектування, захищені мікропаузи, мінімальний стандарт укриттів, низькопороговий доступ до психологічної допомоги та навчання керівників. Висновки важ-

ливі для психологів, які розробляють програми профілактики вигорання, і для керівників судової системи.

Ключові слова: працівники апаратів судів, психологічний добробут, професійне навантаження, емоційне виснаження, професійне вигорання, вторинна травматизація, психологічна підтримка, наміри звільнитися, війна, Проєкт ЄС «Право-Justice».

Results of a Nationwide Study on the Psychological Well-Being and Workload of Court Staff in Wartime Presented

Proiekt YeS «Pravo-Justice».

Abstract. Court staff ensure the continuity of justice in Ukraine during the war, yet their psychological condition had not previously been studied at the national level. This summary presents the analytical report by N. Korol (All-Ukrainian Association of Court Employees) and S. Maistruk (EU Project Pravo-Justice) on the psychological well-being and workload of court staff in crisis conditions, released in May 2026 and presented at an online webinar on trauma and the administration of justice co-organised by the International Association for Court Administration, the State Judicial Administration of Ukraine, the Association and the Project. The study was an anonymous cross-sectional online survey conducted in May 2026 with 406 respondents, about 2.9% of the 13,703 civil servants employed in court administrative offices and territorial departments of the State Judicial Administration; the authors present the results as indicative of key trends rather than fully representative. The questionnaire covered workload, recovery, psychological state, secondary traumatisation, security conditions, shelters and institutional support. Overall, 84.7% of respondents rated their workload as above acceptable, 90.6% lacked full recovery after work, and 54.2% described the previous six months as a period of significant exhaustion, with persistent fatigue, emotional exhaustion and sleep problems reported most often. Some 65.5% had considered resigning, 58.8% judged psychological support inadequate or absent, 38.2% reported possible or actual secondary traumatisation, and work in shelters was impossible in 65.3% of cases. The authors regard these

problems as systemic and recommend workload redistribution, additional staffing, protected micro-breaks, minimum shelter standards and low-threshold access to psychological support.

Keywords: court staff, psychological well-being, workload, emotional exhaustion, burnout, secondary traumatisation, psychological support, turnover intention, war, Ukrainian judiciary.

Першоджерело: Проєкт ЄС «Право-Justice». Презентовано результати загальнонаціонального дослідження психологічного добробуту та професійного навантаження працівників апаратів судів в умовах війни. Судова влада України. Текст дослідження.[2] Реферат оприлюднено в журналі 22.06.2026.

REFERENCES

1. Proiekt YES "Pravo-Justice". Prezentovano rezultaty zahalnonatsionalnoho doslidzhennia psykholohichnoho dobrobutu ta profesiinoho navantazhennia pratsivnykiv aparativ sudiv v umovakh viiny [Results of a Nationwide Study on the Psychological Well-Being and Workload of Court Staff in Wartime Presented] : referat. Sudovo-psykholohichna ekspertyza. Zastosuvannia polihrafa i spetsialnykh znan v yurydychnii praktytsi. 2026. № 3 (68). URL: https://expertize-journal.org.ua/zovnishni-novyny/18657-prezentovano-rezultati-zagalnonacionalnogo-doslidzhennya-psihologichnogo-dobrobutu-ta-profesijnogo-navantazhennya-pracivnikiv-aparativ-sudiv-v-umovah-vijni (data zvernennia: 04.11.2026). [in Ukrainian].

2. Proiekt YES "Pravo-Justice". Prezentovano rezultaty zahalnonatsionalnoho doslidzhennia psykholohichnoho dobrobutu ta profesiinoho navantazhennia pratsivnykiv aparativ sudiv v umovakh viiny [The Results of a Nationwide Study of the Psychological Well-Being and Workload of Court Staff in Wartime Were Presented]. Sudova vlada Ukrainy. Tekst doslidzhennia. URL: https://www.pravojustice.eu/storage/app/uploads/public/6a3/4fe/c21/6a34fec2183e2672223970.pdf (data zvernennia: 04.11.2026). [in Ukrainian].

Судово-психіатрична експертиза стосовно дітей-потерпілих у кримінальному провадженні – 30-й випуск подкастів НШСУ[1]

Національна школа суддів України.

Реферат офіційного документа · оприлюднено 15.07.2026

Реферат. Тридцятий випуск подкасту Національної школи суддів України (НШСУ), оприлюднений 15 липня 2026 р., присвячено судово-психіатричній експертизі щодо дітей, які є потерпілими у кримінальному провадженні. Гостею випуску стала Олена Козерацька, докторка медичних наук, головна наукова співробітниця відділу наукових досліджень і головна судово-психіатрична експертка Інституту судової психіатрії та судової медицини МОЗ України; розмову веде Оксана Мазур, кандидатка юридичних наук, доцентка, провідна наукова співробітниця НШСУ. За анонсом, у випуску обговорено предмет судово-психіатричної експертизи, об'єкти дослідження під час її проведення, коло питань, які судові психіатри вирішують щодо потерпілих дітей, правову та медичну природу поняття «безпорадний стан», а також психічний розлад як вид тілесного ушкодження. Окрему увагу приділено розмежуванню «безпорадного» та «уразливого» стану потерпілих, від якого залежать правильна правова оцінка обставин кримінального провадження та призначення експертизи. Випуск адресовано суддям, прокурорам, адвокатам, слідчим, експертам і всім фахівцям, які працюють із провадженнями за участю дітей; його розміщено на вебсайті та YouTube-каналі НШСУ. Для судових експертів-психологів тема важлива з огляду на розмежування предмета судово-психіатричної та судово-психологічної експертизи щодо дітей-потерпілих.

Ключові слова: судово-психіатрична експертиза, діти-потерпілі, кримінальне провадження, безпорадний стан, уразливий стан, психічний розлад, тілесне ушкодження, Національна школа суддів України, подкаст.

Forensic Psychiatric Examination of Child Victims in Criminal Proceedings: The 30Th Episode of the NSJU Podcast

Natsionalna shkola suddiv Ukrainy.

Abstract. The 30th episode of the podcast of the National School of Judges of Ukraine (NSJU), released on 15 July 2026, addresses forensic psychiatric examination of children who are victims in criminal proceedings. The guest is Olena Kozeratska, Doctor of Medical Sciences, chief researcher and chief forensic psychiatric expert of the Institute of Forensic Psychiatry and Forensic Medicine of the Ministry of Health of Ukraine; the host is Oksana Mazur, PhD in Law, associate professor and leading researcher at the NSJU. According to the announcement, the discussion covers the subject and objects of forensic psychiatric examination, the questions forensic psychiatrists resolve with regard to child victims, the legal and medical nature of the concept of a helpless state, and mental disorder as a form of bodily injury. Particular attention is paid to distinguishing a helpless state from a vulnerable state of the victim, which matters for the correct legal assessment of the case and for ordering an examination. The episode is intended for judges, prosecutors, defence lawyers, investigators and experts working on cases involving children and is available on the NSJU website and YouTube channel.

Keywords: forensic psychiatric examination, child victims, criminal proceedings, helpless state, vulnerable state, mental disorder, bodily injury, National School of Judges of Ukraine.

Першоджерело: Національна школа суддів України. Судово-психіатрична експертиза стосовно дітей-потерпілих у кримінальному провадженні – 30-й випуск подкастів НШСУ. Судова влада України. Реферат оприлюднено в журналі 15.07.2026.

REFERENCES

1. Natsionalna shkola suddiv Ukrainy. Sudovo-psykhiatrychna ekspertyza stosovno ditei-poterpilykh u kryminalnomu provadzhenni – 30-y vypusk podkastiv NSHSU [Forensic Psychiatric Examination of Child Victims in Criminal Proceedings: The 30Th Episode of the NSJU Podcast] : referat. Sudovo-psykholohichna ekspertyza. Zastosuvannia polihrafa i spetsialnykh znan v yurydychnii praktytsi. 2026. № 3 (68). URL: https://expertize-journal.org.ua/zovnishni-novyny/18900-sudovo-psihiatrichna-ekspertiza-

stosovno-ditej-poterpilih-u-kriminalnomu-provadzhenni-30-j-vipusk-podkastiv-nshsu (data zvernennia: 04.11.2026). [in Ukrainian].

1.2. СУДОВА ПРАКТИКА

НШСУ поглиблює співпрацю з судовими експертами: підписано Меморандум з Дніпропетровським НДІ судових експертиз[1]

Національна школа суддів України.

Реферат офіційного документа · оприлюднено 05.06.2026

Реферат. Меморандум про співпрацю між Національною школою суддів України (НШСУ) та Дніпропетровським науково-дослідним інститутом судових експертиз Міністерства юстиції України, підписаний 4 червня 2026 р., формалізує зв'язок між підготовкою суддів і розвитком судово-експертної науки. Документ скріпили підписами ректор НШСУ Микола Оніщук та виконувачка обов'язків директора Інституту Ніка Ількова. Метою Меморандуму визначено об'єднання зусиль установ для системного взаємовигідного співробітництва, що має підвищити ефективність виконання їхніх статутних завдань і сприяти інституційному розвитку; очільники наголосили на консолідації освітнього, наукового й технічного потенціалу для формування високопрофесійного суддівського корпусу та підвищення якості судових експертиз в Україні. Співпрацю заплановано за трьома напрямами. Перший стосується професійної підготовки: спільного навчання фахівців для судової системи та залучення провідних судових експертів до викладання в НШСУ. Другий охоплює науково-дослідну діяльність, тобто спільні дослідження у сфері збирання та оцінки доказів, зокрема в галузях криміналістики та судової психології, а також аналіз і впровадження передового закордонного досвіду. Третій напрям, експертне забезпечення, передбачає розроблення практичних рекомендацій для вдосконалення методики проведення судових експертиз і підвищення кваліфікації експертних кадрів. Формами реалізації названо спільні науково-практичні заходи (круглі столи,

конференції, вебінари), взаємні консультації, обмін актуальною інформацією, підготовку спільних наукових публікацій і дослідження закордонного досвіду. Сторони розглядають угоду як крок до поглиблення інтеграції судової науки й практики та зміцнення інституційної спроможності системи правосуддя. Для судових експертів-психологів документ важливий тим, що судову психологію прямо названо серед галузей спільних досліджень щодо оцінки доказів, а участь експертів у навчанні суддів відкриває канал для поширення знань про можливості й межі судової експертизи, у тому числі судово-психологічної, під час оцінки доказів у суді.

Ключові слова: Національна школа суддів України, Дніпропетровський НДІСЕ, меморандум про співпрацю, судова експертиза, судова психологія, криміналістика, оцінка доказів, підготовка суддів, методика судових експертиз.

The NSJU Deepens Cooperation with Forensic Experts: Memorandum Signed with the Dnipropetrovsk Research Institute of Forensic Examinations

Natsionalna shkola suddiv Ukrainy.

Abstract. Effective use of expert evidence in court depends on mutual understanding between judges and forensic experts, which joint training and research can strengthen. This report describes the Memorandum of Cooperation signed on 4 June 2026 by the National School of Judges of Ukraine (NSJU) and the Dnipropetrovsk Research Institute of Forensic Examinations of the Ministry of Justice of Ukraine. The document was signed by NSJU Rector Mykola Onishchuk and the Institute's acting director Nika Ilkova. Its stated aim is to combine the efforts of both institutions in systematic, mutually beneficial cooperation that supports their statutory tasks and institutional development, drawing on their educational, scientific and technical capacities to build a highly professional judiciary and improve the quality of forensic examinations. Three areas of cooperation are defined. Professional training includes joint education of specialists for the judicial system and the involvement of leading forensic experts as NSJU lectur-

ers. Research covers joint studies on the collection and evaluation of evidence, particularly in criminalistics and forensic psychology, together with the analysis and implementation of foreign best practice. Expert support involves practical recommendations for improving forensic examination methods and the professional development of expert personnel. The parties intend to implement these plans through round tables, conferences and webinars, mutual consultations, information exchange, joint scientific publications and studies of foreign experience. For forensic psychologists, the memorandum is notable for naming forensic psychology among the fields of joint research on evidence evaluation and for opening a channel through which experts can contribute to judicial education.

Keywords: National School of Judges of Ukraine, Dnipropetrovsk Research Institute of Forensic Examinations, memorandum of cooperation, forensic examination, forensic psychology, criminalistics, evaluation of evidence, judicial training.

Першоджерело: Національна школа суддів України. НШСУ поглиблює співпрацю з судовими експертами: підписано Меморандум з Дніпропетровським НДІ судових експертиз. Судова влада України. Реферат оприлюднено в журналі 05.06.2026.

REFERENCES

1. Natsionalna shkola suddiv Ukrainy. NSHSU pohlybliuie spivpratsiu z sudovymy ekspertamy: pidpysano Memorandum z Dnipropetrovskym NDI sudovykh ekspertyz [The NSJU Deepens Cooperation with Forensic Experts: Memorandum Signed with the Dnipropetrovsk Research Institute of Forensic Examinations] : referat. Sudovo-psykholohichna ekspertyza. Zastosuvannia polihrafa i spetsialnykh znan v yurydychnii praktytsi. 2026. № 3 (68). URL: https://expertize-journal.org.ua/zovnishni-novyny/18471-nshsu-pogliblyuye-spivpracyu-z-sudovimi-ekspertami-pidpisano-memorandum-z-dnipropetrovskim-ndi-sudovih-ekspertiz (data zvernennia: 04.11.2026). [in Ukrainian].

Роль судової експертизи зростає в умовах війни та застосування міжнародних механізмів відшкодування збитків – суддя ВП ВС[1]

Верховний Суд.

Реферат офіційного документа · оприлюднено 10.06.2026

Реферат. Суддя Великої Палати Верховного Суду Олег Ткачук у вітальному слові на VI Всеукраїнському форумі судових експертів «Сучасна судова експертиза: стан, проблеми та перспективи розвитку в умовах глобальних викликів», організованому Львівським науково-дослідним інститутом судових експертиз Мін'юсту, окреслив позицію щодо місця висновку експерта в системі доказів. Вихідна теза полягає в тому, що якість доказів, покладених в основу судового рішення, безпосередньо визначає його законність, обґрунтованість і справедливість, а висновок експерта дає суду змогу встановити фактичні обставини, для з'ясування яких потрібні спеціальні знання, зокрема щодо об'єктивної сторони правопорушення чи предмета цивільного спору. Доповідач назвав категорії справ, де експертиза є визначальною: захист права власності та інтелектуальної власності, відшкодування шкоди. Окремо він наголосив на значенні експертизи у справах, пов'язаних зі збройною агресією російської федерації проти України: оцінці завданих збитків, фіксації руйнувань інфраструктури, документуванні воєнних злочинів. З огляду на роботу над створенням Спеціального трибуналу щодо злочину агресії та прийом заяв міжнародним Реєстром збитків для України (RD4U) ухвалення відповідних рішень потребуватиме висновків кваліфікованих спеціалістів. Щодо доказового значення суддя зауважив, що процесуальне законодавство не надає висновку експерта переваги над іншими доказами, проте на практиці саме він має вирішальне значення для встановлення обставин справи завдяки науково обґрунтованим методам. Звідси вимога: висновок має бути викладений так, щоб суд і кожна зі сторін могли його перевірити та оцінити обґрунтованість застосованих методів; він не може існувати лише в площині вузькоспеціальних знань і має бути водночас об'єктивним і зро-

зумілим. Незмінними принципами судової експертизи доповідач назвав незалежність, об'єктивність, професійну компетентність і наукову обґрунтованість висновків, які формують довіру до експертних досліджень і до правосуддя загалом. Для судових експертів, зокрема психологів, ця позиція слугує орієнтиром щодо структури й мови висновку, придатного для перевірки судом і сторонами.

Ключові слова: висновок експерта, доказове значення, Верховний Суд, судова експертиза, збройна агресія, Реєстр збитків для України, Спеціальний трибунал, відшкодування шкоди, перевірюваність висновку, принципи судової експертизи.

The Role of Forensic Examination Is Growing in Wartime and with the Application of International Compensation Mechanisms: A Judge of the Grand Chamber of the Supreme Court

Verkhovnyi Sud.

Abstract. The evidentiary weight of expert opinions is a long-standing issue in Ukrainian procedure, and wartime litigation has made it more pressing. This report summarises the welcoming address of Oleh Tkachuk, a judge of the Grand Chamber of the Supreme Court, to the Sixth All-Ukrainian Forum of Forensic Experts "Modern Forensic Examination: State, Problems and Prospects of Development in the Face of Global Challenges", organised by the Lviv Research Institute of Forensic Examinations of the Ministry of Justice of Ukraine. The judge argued that the quality of the evidence underlying a judgment determines its lawfulness, validity and fairness, and that an expert opinion enables the court to establish facts requiring special knowledge, including the objective element of an offence or the subject matter of a civil dispute. He identified property, intellectual property and damages cases as areas where expert evidence is decisive and emphasised its importance in cases arising from the armed aggression of the russian federation against Ukraine, including the assessment of damage and the documentation of destroyed infrastructure and war crimes. With work under way on the Special Tribunal for the Crime of Aggression and the international Register of Damage for Ukraine (RD4U) accepting claims,

such decisions will require qualified expert input. Although procedural law gives expert opinions no priority over other evidence, in practice they carry decisive weight because of their scientific methods; an opinion must therefore be written so that the court and each party can verify it and assess the soundness of its methods, being both objective and comprehensible. Independence, objectivity, professional competence and scientific validity were named as the enduring principles of forensic examination.

Keywords: expert opinion, evidentiary value, Supreme Court of Ukraine, forensic examination, armed aggression, Register of Damage for Ukraine, Special Tribunal, compensation for damage, verifiability of expert opinion, principles of forensic expertise.

Першоджерело: Верховний Суд. Роль судової експертизи зростає в умовах війни та застосування міжнародних механізмів відшкодування збитків – суддя ВП ВС. Судова влада України. Реферат оприлюднено в журналі 10.06.2026.

REFERENCES

1. Verkhovnyi Sud. Rol sudovoi ekspertyzy zrostaie v umovakh viiny ta zastosuvannia mizhnarodnykh mekhanizmiv vidshkoduvannia zbytkiv – suddia VP VS [The Role of Forensic Examination Is Growing in Wartime and with the Application of International Compensation Mechanisms: A Judge of the Grand Chamber of the Supreme Court] : referat. Sudovo-psykholohichna ekspertyza. Zastosuvannia polihrafa i spetsialnykh znan v yurydychnii praktytsi. 2026. № 3 (68). URL: https://expertize-journal.org.ua/zovnishni-novyny/18531-rol-sudovoyi-ekspertizi-zrostaye-v-umovah-vijni-ta-zastosuvannya-mizhnarodnih-mehanizmiv-vidshkoduvannya-zbitkiv-suddya-vp-vs (data zvernennia: 04.11.2026). [in Ukrainian].

На Конгресі судових експертів Голова ДСА України відповів на актуальні запитання професійної спільноти (ВІДЕО)[1]

Державна судова адміністрація України.

Реферат офіційного документа · оприлюднено 27.07.2026

Реферат. Цифрова трансформація судочинства безпосередньо змінює умови роботи судових експертів, тому брифінг Голови Державної судової адміністрації України Максима Пампури на Всеукраїнському конгресі судових експертів EXPERT'2026 має практичне значення для експертної спільноти. Конгрес відбувся 24 липня 2026 р. в офлайн- та онлайн-форматах і зібрав представників державних інституцій, судово-експертної та оціночної спільноти, науковців, юристів, бізнесу й міжнародних партнерів; у фокусі були експертне забезпечення правосуддя, сучасні методики, цифрова трансформація галузі та міжнародна співпраця. Нагадавши, що ДСА в межах повноважень здійснює фінансове, організаційне та матеріально-технічне забезпечення органів судової влади, доктор юридичних наук М. Пампура головною темою відповідей обрав розбудову Єдиної судової інформаційно-комунікаційної системи (ЄСІКС). За його словами, вона дає змогу швидше подавати й отримувати процесуальні документи, скорочує паперовий документообіг, підвищує безпеку обміну інформацією та полегшує взаємодію учасників процесу; сам спікер назвав ЄСІКС «електронним серцем» системи. Окремо йшлося про штучний інтелект: з 2019 р. окремі рішення вже застосовують у судовій системі, зокрема алгоритми автоматично приховують персональні дані в текстах судових рішень перед оприлюдненням, а ШІ інтегровано в роботу з базою правових позицій Верховного Суду; надалі такі інструменти можуть шукати іншу інформацію, наприклад кадастрові номери земельних ділянок. Водночас Голова ДСА підкреслив, що ШІ не замінює людину й залишається допоміжним інструментом. Висновок експерта він назвав ключовим чинником встановлення об'єктивної істини в найскладніших справах, значення якого зростає, коли Україна документує наслідки збройної агресії рф. Молодим фахівцям порадив ґрунтовні знання, постійне навчання й безперервний розвиток. Організатори конгресу: ГО «Всеукраїнська громадська організація «Союз експертів України» та ДП

«Центр судової експертизи та експертних досліджень» ДСА України; повний запис брифінгу оприлюднено на YouTube.

Ключові слова: Державна судова адміністрація України, конгрес судових експертів EXPERT'2026, Єдина судова інформаційно-комунікаційна система, цифровізація правосуддя, штучний інтелект, знеособлення судових рішень, висновок експерта, судово-експертна діяльність.

At the Congress of Forensic Experts, the Head of the State Judicial Administration of Ukraine Answered Topical Questions from the Professional Community (Video)

Derzhavna sudova administratsiia Ukrainy.

Abstract. The digitalisation of court proceedings directly affects how forensic experts submit their opinions and interact with courts. This report covers the briefing given by Maksym Pampura, Head of the State Judicial Administration of Ukraine (SJA), at the All-Ukrainian Congress of Forensic Experts EXPERT'2026, held on 24 July 2026 in person and online. The congress brought together public authorities, forensic and valuation experts, academics, lawyers, business and international partners to discuss expert support for justice, modern methods, the digital transformation of the field and international cooperation. Recalling that the SJA provides financial, organisational and logistical support to the judiciary, Pampura focused on the development of the Unified Judicial Information and Communication System, which accelerates the filing and receipt of procedural documents, reduces paper workflows, improves the security of information exchange and supports more effective interaction among participants in proceedings; he described the system as the electronic heart of the judiciary. He also reported that some artificial intelligence tools have been used in the courts since 2019, in particular algorithms that automatically remove personal data from judgments before publication and AI-assisted navigation of the Supreme Court's database of legal positions, with possible future uses such as locating cadastral numbers of land plots. He stressed that AI cannot replace people and remains an auxiliary tool.

Pampura called the expert opinion a key factor in establishing the objective truth in the most complex cases, especially as Ukraine documents the consequences of russia's armed aggression, and advised young specialists to invest in solid knowledge and continuous learning.

Keywords: State Judicial Administration of Ukraine, EXPERT'2026 congress, Unified Judicial Information and Communication System, digital justice, artificial intelligence, anonymisation of court decisions, expert opinion, forensic expertise.

Першоджерело: Державна судова адміністрація України. На Конгресі судових експертів Голова ДСА України відповів на актуальні запитання професійної спільноти (ВІДЕО). Судова влада України. Реферат оприлюднено в журналі 27.07.2026.

REFERENCES

1. Derzhavna sudova administratsiia Ukrainy. Na Konhresi sudovykh ekspertiv Holova DSA Ukrainy vidpoviv na aktualni zapytannia profesiinoi spilnoty (VIDEO) [At the Congress of Forensic Experts, the Head of the State Judicial Administration of Ukraine Answered Topical Questions from the Professional Community (Video)] : referat. Sudovo-psykholohichna ekspertyza. Zastosuvannia polihrafa i spetsialnykh znan v yurydychnii praktytsi. 2026. № 3 (68). URL: https://expertize-journal.org.ua/zovnishni-novyny/19010-na-kongresi-sudovih-ekspertiv-golova-dsa-ukrayini-vidpoviv-na-aktualni-zapitannya-profesijnoyi-spilnoti-video (data zvernennia: 04.11.2026). [in Ukrainian].

Дружнє до дитини правосуддя: захист дітей, які постраждали або стали свідками насильства[1]

Херсонський апеляційний суд.

Реферат офіційного документа · оприлюднено 05.08.2026

Реферат. Матеріал пресслужби Херсонського апеляційного суду пояснює, як засади правосуддя, дружнього до дитини, втілюються у кримінальних провадженнях за участю дітей, які постраждали від насильства або стали його свідками. Нормативною ос-

новою є спільний наказ Офісу Генерального прокурора, МВС, Мін'юсту та Мінсоцполітики від 01.06.2023 № 150/445/2077/5/187, яким запроваджено пілотний проєкт імплементації міжнародних стандартів; з 1 липня 2025 р. його дію поширено на Херсонську область. Проєкт охоплює досудове розслідування, судовий розгляд і виконання покарань щодо неповнолітніх і застосовується до дитини-потерпілої та дитини, яка перебуває в конфлікті із законом. Серед засад названо найкращі інтереси дитини, повагу до гідності, право бути почутою, недискримінацію, конфіденційність, розумні строки та мінімізацію повторної травматизації. Міжнародну основу становлять Конвенція ООН про права дитини, Лансаротська конвенція Ради Європи 2007 р. (ст. 35 вимагає опитувати дитину без невиправданої затримки, у пристосованому приміщенні, підготовленою особою й мінімально необхідну кількість разів, допускаючи відеозапис як доказ) та Керівні принципи ООН 2005 р. щодо дітей-жертв і свідків злочинів. Детально описано модель «Барнахус» («будинок для дітей»), порядок пілотування якої затверджено спільним наказом п'яти відомств від 26.07.2024 № 2218/5/180/523/352-Н/1306: у єдиному безпечному просторі слідчий, прокурор, психолог, адвокат, судово-медичний чи судово-психологічний експерт та інші фахівці проводять допит або процесуальне інтерв'ю, впізнання, слідчий експеримент, освідування й експертизи, не змушуючи дитину багаторазово повторювати травматичні обставини. Проаналізовано постанови Верховного Суду від 24.06.2025 у справі № 606/2340/23 (правомірність допиту малолітньої потерпілої у відеоконференції з психологом центру) і від 24.03.2026 у справі № 487/1282/22 (відсутність порушень допустимості показань, отриманих слідчим суддею в порядку ст. 225 КПК України на базі сектору за цією моделлю). Центри вже працюють у Миколаївській, Вінницькій, Тернопільській і Чернівецькій областях, херсонський планують відкрити наприкінці 2026 або на початку 2027 р. Для судових експертів-психологів матеріал окреслює процесуальні рамки міждисциплінарної роботи з дітьми.

Ключові слова: правосуддя, дружнє до дитини, модель «Барнахус», дитина-потерпіла, допит дитини, повторна травматизація, Лансаротська конвенція, Конвенція ООН про права дитини, судово-психологічна експертиза, ст. 225 КПК України, практика Верховного Суду.

Child-Friendly Justice: Protecting Children Who Have Suffered or Witnessed Violence

Khersonskyi apeliatsiinyi sud.

Abstract. Children who are victims or witnesses of violence risk secondary traumatisation when criminal proceedings ignore their age and psychological state. This report by the press service of the Kherson Court of Appeal explains how child-friendly justice is being implemented in Ukrainian criminal proceedings. A pilot project introduced by a joint order of the Office of the Prosecutor General, the Ministry of Internal Affairs, the Ministry of Justice and the Ministry of Social Policy of 1 June 2023 was extended to the Kherson region on 1 July 2025; it covers pre-trial investigation, trial and the execution of sentences involving child victims and children in conflict with the law. Its principles include the best interests of the child, respect for dignity, the right to be heard, non-discrimination, confidentiality, reasonable time limits and minimisation of re-traumatisation. The international framework comprises the UN Convention on the Rights of the Child, Article 35 of the Lanzarote Convention, which requires interviews without unjustified delay, in adapted premises, by trained professionals and as few times as necessary, with video-recorded testimony admissible as evidence, and the 2005 UN Guidelines on Justice in Matters involving Child Victims and Witnesses of Crime. The report describes the Barnahus model, regulated by a joint order of 26 July 2024, under which investigators, prosecutors, psychologists, lawyers and forensic medical or psychological experts work in one child-friendly setting to conduct interviews, identification, examinations and other procedural actions. Two Supreme Court rulings (cases No. 606/2340/23 and No. 487/1282/22) upheld interviews of young victims conducted under this model. Centres

operate in four regions, and a Kherson centre is planned for late 2026 or early 2027.

Keywords: child-friendly justice, Barnahus model, child victims, child witnesses, forensic interviewing of children, secondary victimisation, Lanzarote Convention, UN Convention on the Rights of the Child, Supreme Court case law, forensic psychological examination.

Першоджерело: Херсонський апеляційний суд. Дружнє до дитини правосуддя: захист дітей, які постраждали або стали свідками насильства. Судова влада України. Реферат оприлюднено в журналі 05.08.2026.

REFERENCES

1. Khersonskyi apeliatsiinyi sud. Druzhnie do dytyny pravosuddia: zakhyst ditei, yaki postrazhdaly abo staly svidkamy nasylstva [Child-Friendly Justice: Protecting Children Who Have Suffered or Witnessed Violence] : referat. Sudovo-psykholohichna ekspertyza. Zastosuvannia polihrafa i spetsialnykh znan v yurydychnii praktytsi. 2026. № 3 (68). URL: https://expertize-journal.org.ua/zovnishni-novyny/19091-druzhnye-do-ditini-pravosuddya-zahist-ditej-yaki-postrazhdali-abo-stali-svidkami-nasilstva (data zvernennia: 04.11.2026). [in Ukrainian].

Розділ 2. Новини журналу

04.05.2026

Суддя ВС у КЦС – про медіацію в IP-спорах: потрібен економічний інтерес, а не лише роз'яснення[1]

Суддя Касаційного цивільного суду ВС Василь Крат на Міжнародній конференції «IP-спори та медіація: досвід України та ЄС», яку організувала Національна асоціація патентних повірених України, пов'язав порушення авторських прав, зокрема привласнення чужих дописів у соцмережах, з рівнем правової культури. Медіаційну угоду він розглядає як договір. Поширення медіації, на його думку, гальмує брак економічних стимулів: у разі примирення повертають лише 60 % судового збору, а з шести касаційних скарг, що надійшли до нього за день, у п'яти скаржники звільнені від збору. Він запропонував дослідити реальну вартість судового процесу в Україні.

13.05.2026

Правосуддя, дружнє до дитини: професійний діалог щодо захисту прав дітей[2]

Дніпропетровський окружний адміністративний суд спільно з Благодійним фондом «Глоба22» і Дніпровським регіональним відділенням Національної школи суддів провів для суддів місцевих загальних та апеляційних судів круглий стіл «Міжвідомча взаємодія у сфері захисту прав дітей. Шляхи врегулювання сімейних конфліктів». Виступили В. Горбалінський, А. Коренев, В. Ільков і Н. Боженко. Обговорено співпрацю судів, органів влади, служб у справах дітей і громадських організацій, правосуддя, дружнє до дитини, за Керівними принципами Ради Європи, зниження конфліктності батьків і медіацію в сімейних спорах.

14.05.2026

08 червня 2024 року на виставці «Судова експертиза у суді» у Національному музеї американської історії Смітсонівського інституту у Вашингтоні (США), було представлено найперший поліграф 1921 року під назвою кардіо-пневмо-психограм Джона А. Ларсона[3]

Поліграф Джона А. Ларсона 1921 року, який автор назвав кардіо-пневмо-психограмом, експонувався з 8 червня 2024 року до 6 липня 2025 року на виставці «Судова експертиза в суді» в Національному музеї американської історії Смітсонівського інституту у Вашингтоні. Прилад записував зміни артеріального тиску, пульсу й дихання на стрічці з копченого паперу. Описано складну реставрацію: старша реставраторка паперу Джаніс Стагнітто Елліс видалила клей і сім шарів скотчу, не пошкодивши сажового запису. Наведено слова керівниці проєкту виставки Крістен Фредерік-Фрост про цінність експоната.

27.05.2026

Обов’язок щодо утримання дитини з інвалідністю - нагадуванняСумське міжрегіональне управління Міністерства юстиції України[4]

Сумське міжрегіональне управління Міністерства юстиції України нагадало, що батьки зобов'язані утримувати дитину з інвалідністю і після її повноліття, якщо вона непрацездатна. Описано способи сплати аліментів (добровільно, за нотаріальним договором, за рішенням суду), право того з подружжя, хто проживає з дитиною й доглядає за нею, на утримання від другого незалежно від власних доходів, чинники, які суд ураховує при визначенні розміру аліментів, і право пред'явити позов за місцем проживання позивача, звільненого від судового збору.

03.06.2026

Зразок заяви судового експерта на внесення запису у свідоцтво про його безстроковість та особливості підвищення кваліфікації судових експертів один раз на 3 роки на базі ПЗВО «Міжнародний класичний університет імені Пилипа Орлика» і підготовки фахівців[5]

Матеріал нагадує, що наказом Мін'юсту від 10 грудня 2024 року № 3565/5 раніше видані свідоцтва судових експертів визнано безстроковими, і пропонує зразок заяви про внесення такого запису. Пояснено правила підвищення кваліфікації за наказом № 1224/5: атестація кожні 3 роки, обсяг програм у кредитах ЄКТС, подання заяви до ЦЕКК не пізніше ніж за 60 днів, тимчасове зупинення права на експертизу в разі непідтвердження. Повідомлено про програми підготовки й підвищення кваліфікації судових експертів у ПЗВО «Міжнародний класичний університет імені Пилипа Орлика».

08.06.2026

У ВККС України обговорили подальшу взаємодію з Експертною радою у процедурах оцінювання кандидатів на посади суддів спеціалізованих адміністративних судів[6]

5 червня 2026 року під час триденної орієнтаційної сесії, підтриманої Проєктом ЄС «Право-Justice» і програмою GIZ, члени ВККС України на чолі з Андрієм Пасічником провели робочу зустріч з Експертною радою. Обговорено етапи оцінювання кандидатів на посади суддів Спеціалізованого окружного та Спеціалізованого апеляційного адміністративних судів, обмін інформацією та підготовку співбесід. На першому засіданні Ради її головою обрано суддю Касаційного цивільного суду Євгена Синельникова, заступницею стала Джессіка Лотт Томпсон, затверджено регламент.

REFERENCES

1. Suddia VS u KTSS – pro mediatsiiu v IP-sporakh: potriben ekonomichnyi interes, a ne lyshe roziasnennia [A Judge of the Civil Cassation Court of the Supreme Court on Mediation in IP Disputes: Economic Interest Is Needed, Not Only Explanations]. Sudovo-psykholohichna ekspertyza. Zastosuvannia polihrafa i spetsialnykh znan v yurydychnii praktytsi : vebsait. 2026. 4 trav. URL: https://expertize-journal.org.ua/index.php?option=com_content&view=article&id=18155 (data zvernennia: 04.11.2026). [in Ukrainian].

2. Pravosuddia, druzhnie do dytyny: profesiinyi dialoh shchodo zakhystu prav ditei [Child-Friendly Justice: A Professional Dialogue on Protecting Children's Rights]. Sudovo-psykholohichna ekspertyza. Zastosuvannia polihrafa i spetsialnykh znan v yurydychnii praktytsi : vebsait. 2026. 13 trav. URL: https://expertize-journal.org.ua/all-news/18249-pravosuddya-druzhnye-do-ditini-profesijnij-dialog-shodo-zahistu-prav-ditej (data zvernennia: 04.11.2026). [in Ukrainian].

3. 08 chervnia 2024 roku na vystavtsi "Sudova ekspertyza u sudi" u Natsionalnomu muzei amerykanskoi istorii Smitsonivskoho instytutu u Vashynhtoni (SSHA), bulo predstavleno naipershyi polihraf 1921 roku pid nazvoiu kardio-pnevmo-psykhohram Dzhona A. Larsona [On 8 June 2024, the Very First Polygraph of 1921, John A. Larson's Cardio-Pneumo-Psychogram, Was Presented at the Exhibition "Forensic Science in Court" at the Smithsonian National Museum of American History in Washington (USA)]. Sudovo-psykholohichna ekspertyza. Zastosuvannia polihrafa i spetsialnykh znan v yurydychnii praktytsi : vebsait. 2026. 14 trav. URL: https://expertize-journal.org.ua/all-news/18252-8-chervnya-2024-roku-na-vistavtsi-pid-nazvoyu-sudova-ekspertiza-v-sudi-u-natsionalnomu-muzeji-amerikanskoji-istoriji-smitsonivskogo-institutu-u-vashingtoni-ssha-bulo-predstavleno-najpershij-poligraf-1921-roku-pid-nazvoyu-kardio-pnevmo-psikhogram-dzhona-a-larsona (data zvernennia: 04.11.2026). [in Ukrainian].

4. Oboviazok shchodo utrymannia dytyny z invalidnistiu - nahaduvanniaSumske mizhrehionalne upravlinnia Ministerstva yustytsii Ukrainy [The Obligation to Maintain a Child with a Disability – A Reminder from the Sumy Interregional Department of the Ministry of Justice of Ukraine]. Sudovo-psykholohichna ekspertyza. Zastosuvannia polihrafa i spetsialnykh znan v yurydychnii praktytsi : vebsait. 2026. 27 trav. URL: https://expertize-journal.org.ua/all-news/18361-obov-yazok-shodo-utrimannya-ditini-z-invalidnistyu---nagaduvannyasumske-mizhregionalne-upravlinnya-ministerstva-yusticiyi-ukrayini (data zvernennia: 04.11.2026). [in Ukrainian].

5. Zrazok zaiavy sudovoho eksperta na vnesennia zapysu u svidotstvo pro yoho bezstrokovist ta osoblyvosti pidvyshchennia kvalifikatsii sudovykh ekspertiv odyn raz na 3 roky na bazi PZVO "Mizhnarodnyi

klasychnyi universytet imeni Pylypa Orlyka" i pidhotovky fakhivtsiv [Model Application of a Forensic Expert for Entering a Record on the Indefinite Validity of the Certificate and Features of Professional Development of Forensic Experts Once Every 3 Years at the Pylyp Orlyk International Classical University and Training of Specialists]. Sudovo-psykholohichna ekspertyza. Zastosuvannia polihrafa i spetsialnykh znan v yurydychnii praktytsi : vebsait. 2026. 3 cherv. URL: https://expertize-journal.org.ua/all-news/18453-zrazok-zayavi-sudovogo-eksperta-na-vnesennya-zapisu-u-svidotstvo-pro-jogo-bezstrokovist-ta-pidvishchennya-kvalifikatsiji-sudovikh-ekspertiv (data zvernennia: 04.11.2026). [in Ukrainian].

6. U VKKS Ukrainy obhovoryly podalshu vzaiemodiiu z Ekspertnoiu radoiu u protsedurakh otsiniuvannia kandydativ na posady suddiv spetsializovanykh administratyvnykh sudiv [The High Qualification Commission of Judges of Ukraine Discussed Further Interaction with the Expert Council in the Procedures for Assessing Candidates for Judicial Positions in Specialised Administrative Courts]. Sudovo-psykholohichna ekspertyza. Zastosuvannia polihrafa i spetsialnykh znan v yurydychnii praktytsi : vebsait. 2026. 8 cherv. URL: https://expertize-journal.org.ua/all-news/18503-u-vkks-ukrayini-obgovorili-podalshu-vzayemodiyu-z-ekspertnoyu-radoyu-u-procedurah-ocinyuvannya-kandidativ-na-posadi-suddiv-specializovanih-administrativnih-sudiv (data zvernennia: 04.11.2026). [in Ukrainian].

Розділ 3. Новини інженерної психології та психотехніки

КЛАСИЧНІ ПОЛІГРАФИ

Психогальванометри в Японії

Японія утримує світову першість у масштабному застосуванні психогальванометрії: реєстрація електродермальної активності там — основа психофізіологічного аналізу в поліцейських розслідуваннях.

Електродермальна активність, яку раніше називали гальванічною реакцією шкіри або психогальванічним рефлексом, відображає збудження симпатичної нервової системи: у стані стресу, страху чи емоційного напруження активніше працюють потові залози, і провідність шкіри зростає. Вимірюють її там, де залоз найбільше, — на долоні, де їх понад 2000 на квадратний сантиметр [1].

Психогальванометр (ілюстрація з матеріалу журналу) [1]

У японських університетах цей показник вивчали з 1920-х років. 1933 року П. Акамацу та Ю. Тогава обґрунтували можливість викорис-

товувати його для перевірки прихованої інформації; у середині 1930-х налагодили серійний випуск перших японських психогальванометрів, з 1947 року вони увійшли в поліцейську практику, а 1951 року їхню дієвість офіційно підтвердив Національний інститут поліцейських наук [1].

Демонстрація детектора в Японії, середина XX ст. (архівне фото з матеріалу журналу) [1]

Після Другої світової війни американські військові привезли до Японії поліграфи, які до 1956 року стали обладнанням усіх місцевих поліцейських управлінь; першого японського поліграфолога навчили 1951 року в криміналістичній лабораторії армії США, а 1968 року Верховний суд Японії допустив результати поліграфа як докази. Японські фахівці зосереджені на діагностиці пам'яті — наявності спогадів про злочин, — а не на «виявленні брехні»: замість запитання «Ви це зробили?» ставлять запитання з кількома варіантами деталей, відомих лише причетній особі [1].

REFERENCES

1. Naukove vyvchennia elektrodermalnoi aktyvnosti liudyny (shkirianohalvanichnoi reaktsii) yak diahnostychnoho pokaznyka prykhovuvannia informatsii ta aktyvne zastosuvannia psykhohalvanometriv v Yaponii.

Sudovo-psykholohichna ekspertyza. Zastosuvannia polihrafa i spetsialnykh znan v yurydychnii praktytsi : vebsait. 2026. 28 kvit. URL: https://expertize-journal.org.ua/ustatkuvannya-dlya-psikhologa/18100-naukove-vivchennya-elektrodermalnoji-aktivnosti-lyudini-shkiryanogalvanichnoji-reaktsiji-yak-diagnostichnogo-pokaznika-prikhovuvannya-informatsiji-ta-aktivne-za-stosuvannya-psikhogalvanometriv-v-yaponiji (data zvernennia: 04.11.2026). [in Ukrainian].

Читачі також шукають

- Реєстр методик проведення судових експертиз[1]
- Заява з показаннями свідка, засвідчена нотаріально: позиція Верховного Суду[2]
- 28 типових зразків заяв і клопотань до суду[3]
- Висновок експерта як доказ: правові позиції Верховного Суду[4]
- База правових позицій Верховного Суду[5]

СТАНЬТЕ АВТОРОМ ЖУРНАЛУ

Судова експертиза потребує дослідників, які не бояться складних запитань. Якщо ви науковець, судовий експерт, адвокат, психолог чи здобувач наукового ступеня, надсилайте свої статті до редакції: журнал публікує дослідження з юридичної психології, судово-психологічної експертизи, застосування поліграфа та спеціальних знань у юридичній практиці. Публікація безкоштовна, статтям редакція присвоює DOI, а читають їх ті, хто щодня працює в судах. Приєднуйтеся до спільноти судових експертів і дослідників: вимоги до статей і тез наведено далі.

QR-код відкриває цей номер на сайті; архів усіх номерів[6].

ПОТРІБЕН СУДОВИЙ ЕКСПЕРТ?

Якщо у справі, яку розглядає суд, виникли питання, що потребують спеціальних знань у галузі психології, зокрема щодо моральних страждань, психологічного стану учасника процесу, інтересів дитини чи психофізіологічного дослідження із застосуванням поліграфа, зверніться до редакції. Допоможемо визначитися з видом експертизи, сформулювати питання експертові й знайти фахівця з належною кваліфікацією.

Запит — через форму «Консультація» на сайті журналу[7] або за телефоном +38 (093) 476-72-60.

REFERENCES

1. Reiestr metodyk provedennia sudovykh ekspertyz [Register of Methodologies for Conducting Forensic Examinations]. Sudovo-psykholohichna ekspertyza. Zastosuvannia polihrafa i spetsialnykh znan v yurydychnii praktytsi : vebsait. URL: https://expertize-journal.org.ua/reestr-metodik-sud-expertiz (data zvernennia: 04.11.2026). [in Ukrainian].

2. Zaiava z pokazanniamy svidka, zasvidchena notarialno: pozytsiia Verkhovnoho Sudu [A Witness Statement Certified by a Notary: The Position of the Supreme Court]. Sudovo-psykholohichna ekspertyza. Zastosuvannia polihrafa i spetsialnykh znan v yurydychnii praktytsi : vebsait. URL: https://expertize-journal.org.ua/normativnie-documenti/5752-zayava-z-pokazannyami-svidka-pidpis-yakogo-zasvidchuetsya-notarialno-v-gpk-nadannya-pokazan-svidkiv-shlyakhom-posvidchennya-notariusom-ne-spriyae-vsebichnomu-zabezpechennyu-prava-uchasnikiv-spravi-staviti-pitannya-v-tsivilnomu-protsesi-pozitsiya-verkhovnogo-sudu (data zvernennia: 04.11.2026). [in Ukrainian].

3. 28 typovykh zrazkiv zaiav i klopotan do sudu [28 Model Templates of Applications and Motions to the Court]. Sudovo-psykholohichna ekspertyza. Zastosuvannia polihrafa i spetsialnykh znan v yurydychnii praktytsi : vebsait. URL: https://expertize-journal.org.ua/normativnie-documenti/1076-zbirnik-zrazkiv-klopotan-pro-vidkladennya-rozglyadu-spravi-u-zv-

yazku-iz-vprovadzhennyam-karantinu-stanom-na-20-bereznya-2020-ta-ti-povi-zrazki-zayav-yaki-podayutsya-do-sudu (data zvernennia: 04.11.2026). [in Ukrainian].

4. Vysnovok eksperta yak dokaz: pravovi pozytsii Verkhovnoho Sudu [Expert Opinion as Evidence: Legal Positions of the Supreme Court]. Sudovo-psykholohichna ekspertyza. Zastosuvannia polihrafa i spetsialnykh znan v yurydychnii praktytsi : vebsait. URL: https://expertize-journal.org.ua/normativnie-documenti/5121-pozitsiya-vs-visnovok-eksperta-ne-e-nalezhnim-ta-dopustimim-dokazom-yakshcho-u-nomu-ne-zaznacheno-shcho-ekspert-obiznanij-pro-kriminalnu-vidpovidalnist-za-zavidomo-nepravdivij-visovok-i-shcho-takij-visnovok-pidgotovleno-dlya-podannya-do-sudu (data zvernennia: 04.11.2026). [in Ukrainian].

5. Baza pravovykh pozytsii Verkhovnoho Sudu [Database of Legal Positions of the Supreme Court]. Sudovo-psykholohichna ekspertyza. Zastosuvannia polihrafa i spetsialnykh znan v yurydychnii praktytsi : vebsait. URL: https://expertize-journal.org.ua/baza-pravovykh-pozytsii-verkhovnoho-sudu (data zvernennia: 04.11.2026). [in Ukrainian].

6. Arkhiv nomeriv zhurnalu. Sudovo-psykholohichna ekspertyza. Zastosuvannia polihrafa i spetsialnykh znan v yurydychnii praktytsi : vebsait. URL: https://expertize-journal.org.ua/nomera (data zvernennia: 04.11.2026). [in Ukrainian].

7. Konsultatsiia: zapyt na provedennia sudovoi psykholohichnoi ekspertyzy, doslidzhennia [Consultation: Request for a Forensic Psychological Examination or Study]. Sudovo-psykholohichna ekspertyza. Zastosuvannia polihrafa i spetsialnykh znan v yurydychnii praktytsi : vebsait. URL: https://expertize-journal.org.ua/konsultacia (data zvernennia: 04.11.2026). [in Ukrainian].

Вимоги до статей і тез авторів

ЗАГАЛЬНІ УМОВИ

1. Редакція розміщує статті й тези авторів у мережі Інтернет на офіційному сайті видання. Статті й тези в журналі публікуються безкоштовно.
2. Приймаються статті (до 15 аркушів) і наукові тези доповідей (до 5 аркушів) з тематики журналу, що не публікувалися й не подавалися до друку раніше. Надсилаючи текст, автор, якщо інше не передбачено угодою з редакцією, передає журналу право на виняткову публікацію роботи на безстроковий термін і зберігає право використовувати її текст у подальших працях з посиланням на першу публікацію в журналі.
3. Автор відповідає за зміст роботи, достовірність фактичних даних, цитат, власних імен і географічних назв, а також за відсутність у матеріалі даних, що не підлягають відкритій публікації.
4. Редакція може здійснювати наукове й літературне редагування, за потреби — рецензування, і має право відхилити матеріал, що не відповідає вимогам або тематиці видання, містить плагіат чи поданий із порушенням строку. Виявлений плагіат є безумовною підставою для відхилення.
5. Протягом тижня після отримання статті (тез) редакція повідомляє автора електронною поштою про прийняття матеріалу до публікації.

ОФОРМЛЕННЯ ПУБЛІКАЦІЇ

1. Індекс УДК[1]; відомості про авторів: прізвище, ім’я та по батькові, науковий ступінь, вчене звання, місце роботи, країна (для іноземних авторів). Прізвище та ім’я латиницею подають за офіційними правилами транслітерації[2].
2. Назва публікації стисло відображає її зміст; анотацію подають після назви мовою публікації та українською мовою.
3. Файл Microsoft Word: шрифт Times New Roman, кегль 14, інтервал 1,5, абзацний відступ

1,25 см, береги — 2 см. Рядки: УДК; ім'я та прізвище автора (праворуч, напівжирним); установа, науковий ступінь, вчене звання, посада; назва великими літерами (посередині); анотації; текст.

4. Посилання в тексті — у квадратних дужках із номером джерела і сторінкою, напр. [1, с. 25]; список використаних джерел — наприкінці тексту за ДСТУ 8302:2015. Інтернет-посилання супроводжуються повними адресами URL.
5. Ілюстрації, графіки й таблиці розміщують безпосередньо в тексті там, де вони потрібні за змістом.
6. Структура статті: постановка проблеми та її актуальність; зв'язок із науковими й практичними завданнями; аналіз останніх досліджень; невирішені частини проблеми; мета; виклад основного матеріалу; висновки й перспективи. Структура тез: актуальність, мета, матеріали й методи, результати, висновки, список літератури.

ПОРЯДОК ПОДАННЯ

Статтю (тези) надсилають з дотриманням термінів виходу номерів[3] на електронну пошту заступника головного редактора за напрямом: психологічні науки — д-р психол. наук, професор Євдокимова Н. О. (yevdokymova@ukr.net); юридичні науки — д-р юрид. наук, професор Кириченко О. А. (alankir23@ukr.net), або головному редактору канд. психол. наук, доценту, ветерану війни — учаснику бойових дій, суб'єкту ветеранського підприємництва Назарову О. А. (nazarovua@ukr.net). Назва файлу: «прізвище_стаття» або «прізвище_тези», напр. Шевченко_стаття. Студенти (курсанти, слухачі) додають скан рецензії наукового керівника. Отримання матеріалів редакція підтверджує.

Authors from abroad prepare the paper according to the publication requirements of their country, add a short abstract in Ukrainian and send a Microsoft Word file to nazarovua@ukr.net named "surname_article" or "surname_theses".

Персональні дані авторів використовуються лише для внутрішніх завдань видання й не передаються стороннім особам; надсилання матеріалів означає згоду автора

на їх обробку відповідно до Закону України «Про захист персональних даних». Повний текст вимог — на сайті журналу[4].

REFERENCES

1. Universalna desiatkova klasyfikatsiia (UDK) : onlain-dovidnyk. Teacode. URL: https://teacode.com/online/udc (data zvernennia: 04.11.2026). [in Ukrainian].

2. Pro vporiadkuvannia transliteratsii ukrainskoho alfavitu latynytseiu : postanova Kab. Ministriv Ukrainy vid 27.01.2010 № 55. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/55-2010-%D0%BF (data zvernennia: 04.11.2026). [in Ukrainian].

3. Terminy vykhodu nomeriv. Sudovo-psykholohichna ekspertyza. Zastosuvannia polihrafa i spetsialnykh znan v yurydychnii praktytsi : vebsait. URL: https://expertize-journal.org.ua/termini-vikhodu (data zvernennia: 04.11.2026). [in Ukrainian].

4. Vymohy do oformlennia statei i tez [Requirements for Articles and Abstracts]. Sudovo-psykholohichna ekspertyza. Zastosuvannia polihrafa i spetsialnykh znan v yurydychnii praktytsi : vebsait. URL: https://expertize-journal.org.ua/vimogi-do-oformlennya (data zvernennia: 04.11.2026). [in Ukrainian].

Відомості про журнал

ЗАГАЛЬНІ ВІДОМОСТІ

Назва: реферативно-науковий журнал «Судово-психологічна експертиза. Застосування поліграфа і спеціальних знань в юридичній практиці» (*Forensic Psychological Examination. Application of Polygraph and Special Knowledge in Legal Practice*). Електронне (online) видання.

Ідентифікатори: ISSN 2521-1463 (Online); штриховий код EAN-13 для періодичних видань 9772521146000; державний український ідентифікатор медіа R40-05509; префікс DOI 10.53672 (Crossref), DOI журналу 10.53672/ej.

Засновник і видавець: кандидат психологічних наук, доцент, ветеран війни — учасник бойових дій, суб'єкт ветеранського підприємництва Назаров Олег Анатолійович. Внесений Державним комітетом телебачення і радіомовлення України до Державного реєстру видавців, виготовлювачів і розповсюджувачів видавничої продукції (свідоцтво серія ДК № 8355 від 09.06.2025; види діяльності: видавнича діяльність, розповсюдження видавничої продукції). Статус суб'єкта ветеранського підприємництва підтверджено витягом з Єдиного державного реєстру ветеранів війни від 31.10.2026 № 31102026-00003569 (Міністерство у справах ветеранів України)[3].

Видається за сприяння ТОВ «Київський міжнародний судово-експертний інститут психологічної експертизи і досліджень на поліграфі» (ТОВ «Інститут психологічної експертизи і поліграфа»); міжнародний ідентифікатор наукової організації ROR 02xc7et08[2].

Галузь: юридичні, психологічні науки. **Періодичність:** 1 раз на два місяці. **Мови видання:** українська, англійська.

Увага! Електронне видання не внесено до затвердженого Міністерством освіти і науки України переліку наукових фахових видань України.

ПРАВОВІ ПІДСТАВИ

Видання пройшло державну реєстрацію як онлайн-медіа та включене до Реєстру суб'єктів у сфері медіа відповідно до Закону України «Про медіа» (ідентифікатор медіа R40-05509). Види електронних видань, їхні вихідні відомості та правила їх розміщення визначає ДСТУ 7157:2010 «Інформація та документація. Електронні видання. Основні види та вихідні відомості»; на електронні видання поширюються також ДСТУ 3017:2015 «Інформація та документація. Видання. Основні види. Терміни та визначення понять» і ДСТУ 4861:2007 «Інформація та документація. Видання. Вихідні відомості».

МЕТА, ГАЛУЗЬ І ПРОБЛЕМАТИКА

Журнал спрямований на втілення в Україні європейських практик наукової самоорганізації, згуртування вітчизняної професійної спільноти науковців, психологів, поліграфологів, правознавців і судових експертів навколо обговорення актуальних теоретико-прикладних проблем спеціальних знань, які застосовуються в юридичній діяльності, зокрема тих, що перебувають у стадії наукової розробки.

Видання присвячене питанням теорії і практики судово-психологічної експертизи, застосування поліграфа та інших спеціальних знань у юридичній діяльності, сучасному судочинстві, навчанні, тренінгу, формуванню професійно важливих якостей представників юридичних професій (експертів, слідчих, суддів, прокурорів, адвокатів, юристів). До журналу приймаються статті проблемного характеру з цивільного, адміністративного, кримінального, кримінального процесуального та інших галузей права, а також із судової психології та інших напрямів психологічної науки, пов'язаних із судово-психологічною експертизою, використанням поліграфа і спеціальних знань у юридичній практиці. Редакція запрошує до співпраці докторів і кандидатів наук, молодих учених, а також усіх, хто займається науково-практичною діяльністю з цієї проблематики.

The journal is devoted to topical issues of the theory and practice of forensic psychological examination,

the use of the polygraph and other special knowledge in legal activities, modern legal proceedings, education and training of representatives of legal professions (experts, investigators, judges, prosecutors, attorneys, lawyers).

СТРУКТУРА ВИДАННЯ (ЗА ПОЛОЖЕННЯМ ПРО ЖУРНАЛ)

- Реферати, анотації та бібліографічні описи щодо застосування спеціальних знань: новини науки та прикладної діяльності; міжнародний досвід і співробітництво.
- Наукові публікації (статті): теорія та історія застосування спеціальних знань; судово-психологічна експертиза: методичні підходи до вирішення завдань; проблемні аспекти застосування поліграфа; правове та науково-прикладне забезпечення професійної діяльності; точка зору фахівця; юридична практика; інновації наукової школи юриспруденції професора Аланкіра; сторінка вченого.

ПОЛІТИКА ВІДКРИТОГО ДОСТУПУ

Видання практикує політику негайного відкритого доступу до опублікованого змісту, підтримуючи принципи вільного поширення наукової інформації та глобального обміну знаннями задля загального суспільного прогресу.

This publication practices a policy of immediate open access to published content, upholding the principles of the free flow of scientific information and the global exchange of knowledge.

ІСТОРІЯ ВИДАННЯ

Журнал створено у травні 2016 р. кандидатом психологічних наук, доцентом, експертом-поліграфологом, правознавцем О. А. Назаровим з метою популяризації можливостей судово-психологічної експертизи, застосування поліграфа як ефективних інструментів сучасної психологічної науки у вирішенні найвідповідальніших правових проблем і ситуацій, а також використання інших напрямів спеціальних знань у юридичній практиці (економічних, товарознавчих, медичних, військових, криміналістичних тощо). Редакційну колегію сформовано у квітні 2017 р. під час ISSN-реєстрації видання в міжнародній базі періодичних видань.

БАЗИ ДАНИХ, РЕЄСТРИ ТА БІБЛІОТЕКИ

Журнал включено до інтернет-баз даних наукових видань, державних реєстрів медіа та бібліотек:

- Реєстр суб'єктів у сфері медіа (Національна рада України з питань телебачення і радіомовлення), ідентифікатор медіа R40-05509[4]
- Google Scholar (Google Академія)[5]
- ISSN International Centre — ISSN Portal, запис 2521-1463[6]
- Crossref — член-реєстрант DOI, префікс 10.53672[7]
- Реєстр наукових видань України (УкрІНТЕІ)[8]
- Polska Bibliografia Naukowa (PBN)[9]

КОНТАКТНА ІНФОРМАЦІЯ

Поштова адреса: 01001, м. Київ-1, вул. Хрещатик, 22, абонентська скринька В-62.
Mailing address: Khreshchatyk Str. 22, P.O. Box V-62, Kyiv-1, 01001, Ukraine.

Засновник — видавець (з усіх питань діяльності журналу): канд. психол. наук, доцент, ветеран війни — учасник бойових дій, суб'єкт ветеранського підприємництва Назаров Олег Анатолійович; тел. +38 (093) 476-72-60; e-mail: nazarovua@ukr.net.

Заступники головного редактора: д-р психол. наук, професор Євдокимова Наталя Олексіївна, тел. +38 (050) 493-72-81, e-mail: yevdokymova@ukr.net; д-р юрид. наук, професор Кириченко Олександр Анатолійович, тел. +38 (068) 760-60-26, e-mail: alankir23@ukr.net.

Сайт: expertize-journal.org.ua[10]; e-mail редакції: info@expertize-journal.org.ua.

Електронна сторінка цього номера[1]. Джерело відомостей: сторінка «Про реферативно-наукове видання» на сайті журналу[3].

REFERENCES

1. Sudovo-psykholohichna ekspertyza. Zastosuvannia polihrafa i spetsialnykh znan v yurydychnii praktytsi [Forensic Psychological Examination. Application of Polygraph and Special Knowledge in Legal Practice]. 2026. № 3 (68). DOI: https://doi.org/10.53672/ej.3.2026. URL: https://expert-

ize-journal.org.ua/nomera/19800-2026-3-68 (data zvernennia: 04.11.2026). [in Ukrainian].

2. Kyivskyi mizhnarodnyi sudovo-ekspertnyi instytut psykholohichnoi ekspertyzy i doslidzhen na polihrafi [Kyiv International Forensic Institute of Psychological Examination and Polygraph Research] : zapys u reiestri naukovykh orhanizatsii Research Organization Registry (ROR). URL: https://ror.org/02xc7et08 (data zvernennia: 04.11.2026). [in Ukrainian].

3. Vytiah z Yedynoho derzhavnoho reiestru veteraniv viiny vid 31.10.2026 № 31102026-00003569 [Extract from the Unified State Register of War Veterans of 31.10.2026 No. 31102026-00003569] : vidomosti pro subiekta veteranskoho pidpryiemnytstva (Nazarov Oleh Anatoliiovych) / Ministerstvo u spravakh veteraniv Ukrainy. Opryliudneno na storintsi "Pro naukovo-referatyvne vydannia" saitu zhurnalu. URL: https://expertize-journal.org.ua/o-nauchnom-izdanii (data zvernennia: 04.11.2026). [in Ukrainian].

4. Vytiah z Reiestru subiektiv u sferi media shchodo online media "Sudovo-psykholohichna ekspertyza. Zastosuvannia polihrafa i spetsialnykh znan v yurydychnii praktytsi" (identyfikator media R40-05509). Natsionalna rada Ukrainy z pytan telebachennia i radiomovlennia. URL: https://drive.google.com/file/d/1YG1vbKwA5qQ2HXbKIKXVNeZs4tcUPtaw/view (data zvernennia: 04.11.2026). [in Ukrainian].

5. Sudovo-psykholohichna ekspertyza. Zastosuvannia polihrafa i spetsialnykh znan v yurydychnii praktytsi [Forensic Psychological Examination. Application of Polygraph and Special Knowledge in Legal Practice] : profil u Google Akademii (Google Scholar). URL: https://scholar.google.com/citations?user=EaNiTNMAAAAJ (data zvernennia: 04.11.2026). [in Ukrainian].

6. Sudovo-psykholohichna ekspertyza. Zastosuvannia polihrafa i spetsialnykh znan v yurydychnii praktytsi [Forensic Psychological Examination. Application of Polygraph and Special Knowledge in Legal Practice] : zapys ISSN 2521-1463. ISSN Portal. ISSN International Centre. URL: https://portal.issn.org/resource/ISSN/2521-1463 (data zvernennia: 04.11.2026). [in Ukrainian].

7. Sudovo-psykholohichna ekspertyza. Zastosuvannia polihrafa i spetsialnykh znan v yurydychnii praktytsi [Forensic Psychological Examination. Application of Polygraph and Special Knowledge in Legal Practice] : zapys zhurnalu v Crossref (prefiks DOI 10.53672). DOI: https://doi.org/10.53672/ej. [in Ukrainian].

8. Sudovo-psykholohichna ekspertyza. Zastosuvannia polihrafa i spetsialnykh znan v yurydychnii praktytsi [Forensic Psychological Examination. Application of Polygraph and Special Knowledge in Legal Practice] : zapys u Reiestri naukovykh vydan Ukrainy. UkrINTEI. URL: http://nfv.ukrintei.ua/view/614090f159cc1d06af650872 (data zvernennia: 04.11.2026). [in Ukrainian].

9. Sudovo-psykholohichna ekspertyza. Zastosuvannia polihrafa i spetsialnykh znan v yurydychnii praktytsi [Forensic Psychological Examination. Application of Polygraph and Special Knowledge in Legal Practice] : zapys u Polska Bibliografia Naukowa (PBN). URL: https://pbn.nauka.gov.pl/core/#/journal/view/648237294097070b7dded6b3/9b3b60a2-d524-45ec-8e49-95ff3cacdb78 (data zvernennia: 04.11.2026). [in Ukrainian].

10. Sudovo-psykholohichna ekspertyza. Zastosuvannia polihrafa i spetsialnykh znan v yurydychnii praktytsi [Forensic Psychological Examination. Application of Polygraph and Special Knowledge in Legal Practice] : vebsait. URL: https://expertize-journal.org.ua/ (data zvernennia: 04.11.2026). [in Ukrainian].

ЕЛЕКТРОННЕ НАУКОВЕ ВИДАННЯ

Судово-психологічна експертиза. Застосування поліграфа і спеціальних знань в юридичній практиці

Реферативно-науковий online журнал

2026, № 3 (68) (травень – червень 2026 р.)

Засновник, видавець, відповідальний за випуск — Назаров О. А.

Видається за сприяння Київського міжнародного судово-експертного інституту психологічної експертизи і досліджень на поліграфі (ROR 02xc7et08).

Формат А4 (210×297 мм). Гарнітура Source Serif 4. Обсяг 52 с.

Ідентифікатор медіа R40-05509. ISSN 2521-1463 (Online).

Видавник Назаров О. А. Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи до Державного реєстру видавців, виготовлювачів і розповсюджувачів видавничої продукції серія ДК № 8355 від 09.06.2025.

01001, м. Київ-1, вул. Хрещатик, 22, а/с В-62. Тел. +38 (093) 476-72-60. E-mail: nazarovua@ukr.net

expertize-journal.org.ua